

Sextum**Præceptū**

est consideratio malorum quæ gula facit in secundo membro tactorum. Nam tripliciter infert mortem: culpe corporis et fine dānacionis. Vnde Job .vi. gustat aë quæ potest. quod gustatum affert mortem. nam sic cum prudētissima mētura fumitur medicina vltipriaca: sic sumi debet discretissime victualia. **Septimū** est consideratio penurie christi in se et membris suis. **Tren. iiii.** Recordare paupertatis. et transgressionis. et fellis. quæ ad primū. Quis etiā quo ad alterum cogitare posset pauperum pro victu sollicitudines. labores. modicitates. et exiguitates quæ patiuntur captiuū. mendicū. viduē. et dei amici. **Octauū** et optimū est dei gratia. vnde qui laborat hoc gula vitio. debet orationibus instare. **Ido Job. iiii.** Qui biberit ex aqua quā ego dabo ei non faciet in eternū. **Et lxx. xiiij.** optimū est gratia stabilire cor. non elisis que non profuerit ambulātib⁹ in eis.

Capit. viij.**De abstinentia et Ieiunio**

De abstinentia et ieiunio tria nūc sūt videnda. **Primo** quæ sunt utilitates sequentes ieiunium. et quæ mala sequantur non ieiunantes. **Secundo** quæ teneantur ad ieiunandum. quæ et quælibet. **Tercio** de potentia abstinentiæ in homine. **Quintū** ad primū notandū prius quod ieiunium secundum the. in .iij. di. xv. est primo via victus. ab

Capitulū**Septimū**

abstinentiaque ciborum. **Primū** scilicet primo via victus semper est necessaria ad virtuosum actum habendum in fumendo et appetendo cibum. **S;** secundū scilicet abstinentia in certis cibis et potibus. certis horis non semper necesse est sua esse quoniam ieiunium indicitur ut postea dicitur. **Secundo** non dicitur quod quintuplex est ieiunium seu abstinentia. scilicet nature pro sacramento eucaristie in sano necessarium. **Secundū** est spirituale. videlicet abstinere a vicibus secundum Iero. etiam ad eiectionem demonum necesse est. **Tertium** est meroris. ut discipulorum christi in triduo mortis christi. **Et** etiā aliorum quibus dulcedo spiritualis subministratur. **Quartū** est gaudij. ut discipulorum christi in eius presentia. et deuotorum in pena consolationis spiritualis. **Quintū** est ieiunium ecclesie quo tamen semel certa hora. et certis cibis. quis abstinet. et quis est fructus. de hoc solum est ad propositum. **Tercio** non dicitur quod b gulosi quidam dicunt ieiunium minimum virtutis esse actum. **Quo** contra secundum the. in .iij. di. xv. fructus. xij. et utilitates ieiunij in summa ponit. **Primus** est diminutio fomitis quem ab adam et parentibus contraximus. qui licet peccatum non sit. tamen valde inclinat ad peccatum nisi ieiunijs et alijs opibus virtuosus sibi resistatur. hic fomes ignis est. virtutum opera destrues.

de futuro qui tam p̄aliter puni-
ti sūt de p̄terito. ut patuit Ione.
iij. In ieiunio nimitaz a r̄ge
mūcto. Non est. qz p̄ ieiunū
fit decimacō t̄pis quedā. Vñ
bt̄s greḡ. dicit i ome. duct?
est ih̄sus in desertū. dignū enī
ē ut qui tot dieb? vltra semel
refici possim? in corpe: etiā int̄-
dum abstineam? a corpalib?
ut recreemur in mēte. Decim?
est. qz ad sacramenta prepat
ut fructuosius sumantur. Ideo
tota q̄dragesima ieiunatur ut
i die pasche deuo te coicetur. p̄p̄
q̄d etiā eccl̄a precepit a non ie-
iuno sine necessitatis articulo
nullū debē cōmunicari. Vñ deci-
m? ē. qz p̄ ieiunū xp̄o passo ml-
tū oformamur. q̄ sic ad horam
non ā in cruce ē p̄ nob̄ passus:
sic nos p̄p̄ eū vsqz ad eādē ho-
rā nos cruciādo ieiunem? ut di-
cit tho. i. iij. di. xv. Duodecim?
ē qz facilius p̄ nob̄ et alijs ea q̄
petim? a deo obtinemus. sic da-
mel oratur? ieiunauit dan. x.
et facti multi. Q̄d aut̄ ieiunia
ab eccl̄a instituta sint rigide ob-
seruāda: ad hoc multa inducūt
Primo ritus iudeoz quozūdā
qui a d̄o rigide seruabāt suas ab-
stinētiā ut potius mori elige-
rēt q̄ abstineā indictā solue-
rēt. ut ptz. ij. machab. vi. et vij.
Quāta ergo verecūdia ē xp̄ia
nū tpe gr̄e faciliē solue ieiunū

Secūdo qz nō inuicitur aliq̄d
pc̄m hūanū ḡuius punitū q̄
fractō abstineēte impoite ut p̄
in p̄mis pentib; gen. iij. Q̄nta
ergo pena infligenda ē faciliē
abstineā nō seruātib; . Ideo
zach. iij. Adā exēplū meū ab
adolescētia mea Tercō abstinē-
tia multos malos h; impugna-
tores. Eā caro impugnat. Itē
creature visu pulchre. et ad ve-
scēdū suaues Itē dyabol? ut p̄
in xp̄o a p̄mis pentib; p̄mo ip̄
sā ipugnat racō q̄d ē maximū
q̄ facile cōi eā reperit multa ar-
gumēta Itē societ. as lxviii. idō
t̄nto virtuosior est act? abstu-
nēte. q̄nto plues h; ipugna-
tores. vñ ps. virilit̄ agite a cō-
fortet̄ cor v̄rm oēs q̄ spatis in
d̄no. Secūdo p̄ncipalit̄ ma-
gis i sp̄ali videbit̄ q̄n sit p̄cep-
tū ieiunae a abstineē Qualit̄ te-
neam ieiunae. et an ieiunū sit
dispensabile. de p̄mo h̄m tho. r. r.
q. Cxlvij. Ieiunū cadit in coi-
s̄b p̄cepto legis nature. Primo
in q̄tū ptinet ieiunū ad necēsi-
am cohibicōez a pc̄o Secūdo
in q̄tū ptin; ieiunū ad satisfā-
ctōez i p̄nia. et sic cadit sub p̄ce-
cepto d̄mo. scz put inūctū ē in
p̄nia simplicit̄. a sic ē ps sac̄-
menti Tercō cadit sub p̄cepto
eadē abstineā in q̄tū p̄r cibū
aliquē pbabiliter quis sanita-
te corporis et vita priuaretur.

Sextum Preceptum

Quarto cadit sub precepto legis dñe. qñ q̄s vult ieiunare. Quinto sub precepto ecclie cadunt ieiunia ab ecclia instituta. et p̄cipue ieiunium quod dicitur gesime. quatuor t̄p̄m. vigiliarum omnium apostolorum p̄ter vigiliam Johannis euangeliste philippi et Jacobi. Et filia ieiunia que ab ecclia instituta sunt. vel p̄ generali consuetudine ecclie tanquam ieiunia necesseario obseruanda approbata sunt. Ista cadunt sic sub precepto. quod que ea sine necessitate et legitima causa transgreditur: peccat mortaliter modis immediate per se in th̄o. ex p̄m̄dis **Vñ. i. q. vii.** Si quis omnem ecclesiasticam traditionem scriptam vel non scriptam violat: anathema sit. nullus autem in seipsum mortaliter anathematizatur. Et th̄o. ubi prius dicit. Quod si quis auctoritatem legislatoris contemnit. preceptum eius transgrediens ex contemptu. vel si quis transgreditur hoc modo quod impediatur finis que intendit legislator: tunc peccat mortaliter. Si autem aliquis ex aliqua rationabili causa statutum non fuerit. p̄cipue in eo casu in quo legislator si p̄ns esset decerneret non esse seruandum: talis non peccat mortaliter. Et in scripto super. iij. di. xv. dicit. Intencio legislatoris obseruat. qui ex contemptu. vel sine aliqua rationabili causa ordinationem non seruat

Capitulum Septimum

Si autem in aliquo casu ordinationem non fuerit in quo probabiliter credi potest si legislator ad se ipsum obligari non velit: talis non est reputandus transgressor precepti. et ideo non est necessarium quod quicumque aliquo die ab ecclia institutum ieiunium obmittit quod mortaliter peccet. Potest enim hoc aliquando omnino sine peccato contingere. Aliquando autem sine mortali cum veniali. quod intelligitur quod rationabilis causa subest. Aliquando autem cum mortali. et hoc secundum diuersas occasiones quibus homo ducitur ad ieiunium frangendum hoc th̄o. Concordat per de palmis. iij. di. xv. dicens. Ieiunium ecclesie cadit sub iure positio. Vñ eius transgressio sine causa est peccatum mortale. ut in adam. et olim. **Aia** que se non afflixerit vicem. **Exo. xij.** abstinendo a fermentato. prohibet de populo suo. Quando autem fractio est cum causa non ex toto sufficit: est veniale ut de hijs qui legunt matutinam incompletam. Quandoque simpliciter nulla culpa est ut in necessitate. **Quo** modo autem ieiunare teneantur non tantum secundum eundem quod ieiunium tripliciter potest solui. Primo quando quis comedendo etiam semel per totam mensam irascitur male. et gulose comedit per totum. vel huiusmodi facit quod est contra virtutem temperantie. Secundo quando quis

soluat. hęc ibi. **A**ddit tñ. i. iij. de hora ieiunij. **H**oram Ieiunij in comedendo nõ optet stricte considerare. s; sufficit grossa est imaco. scz q; sit circa horam debita. nec multũ nocet. si ex aliq; causa illa hora aliquatũ preueiatur. vel si forte p̄t in firmitate. vel etatem. v; aliquid huiusmodi. tali hora comedere ceder; alicui magnũ grauamẽ. eẽt cũ eo de Ieiunio dispensandũ. v; ut aliquatũ p̄uenir; hora p̄. de pal. etia; dicit q; ieiunium frangitur notabili hore anticipacõ. sine causa. dico nõbili nõ de illa que vocatur sp̄s gula. Dico etiã horã nonã omnĩ tpe. tardi; tñ d; edi in quadragesima. q; in alijs ieiunijs. In q;dragesima ergo p̄t officium v;spaz. añ horã v;spertinã nõ lic; edere. **E**x quo oĩstat q; hora nonã tran̄it. sicut in alijs ieiunijs. post offitium enim none ante horã none. dũ tñ cõstat horam sextã tran̄isse. vel eẽ. hęc p̄. v;cant aut̄ doctores p̄noia ti horam sextã meridiẽ. **T**er cõ fm̄ tñ. vbi prius in summa et scripto. **E**tus carnũ gñaliter in omni ieiunio p̄hibitus eẽ. **R**acõ est. q; generaliter magis eẽ delectabilis. et ad hũorẽ luxurie magis ceteris opatur. **C**õcordant Innoẽ. et host. **V**nde etiam in sexta scia necessario eẽ

abstĩmẽdũ a carnib;. et etiam in sabbato fm̄ quorũdã osuetudines. In quadagesima vero int̄ dicuntur v;niuersalitez oua et omnia lacticia. In alijs aut̄ ieiunijs circa hęc comedenda vel dimittẽda diuise osuetudines existũt apud diuersos. q; quisq; obũuare d; fm̄ morez eoz inter quos conuersatur. **V**n̄ Jero. loquens de ieiunio dicit. vnaqueq; p̄uitia habũdat in suo s̄su. et p̄cepta maiorũ leges ap̄licas arbitret. **S**; nunq; d; dieb; ieiunioz potest q; de castore comedere. **R**ñd; wilh. i. ronal. p. vi. ca. de dñi ca. iij. aduẽt. **C**ũ q;dam pisces sint habẽtes ex vna pte fo; mã q;drupedis aialis. et ex altera piscis. ut bimet. In ieiunijs posunt comedi ex pte qua piscis. ex alia vero minime hęc ille. tñ di. iij. demiq; d; sic de ieiunio. nequaq; sũptuosa marinarũ beluarũ. idest mōstruoz et cet; ouia ip̄ar;. **Q**uarto circa vsũ istoꝝ ciboz q; alias cõiter non sumũtur ut electuariorũ et sp̄rum. sic q; se d; habere ut si modicũ sumat: non tñ i hoc deb; exorbitare. vic; q; q;rat solũ delectacõem in eis. vel multũ sumat. **V**n̄ fm̄ thõ. in .iij. sũp cõ electuarioꝝ modica etiã ad delectacõem ieiunijum eĩcã non soluit. q;uis hõ

Sextum

Preceptum

possit totaliter vel in parte ex hoc meritum ieiunij per de. vel et. mor. licet peccare si sit immoderata libidinis non tamen est transgressor precepti ecclesie nisi in fraude; fumer; Aut si eis quasi alijs cibis uteretur ad famem extinguentia; Per electuaria ei ut in summa dicit non soluit ieiunium. sic nec per alias medicinas nisi quis in fraude electuaria fumat in magna quantitate per modum cibi. Quinto in potu non dicitur quis exorbitare. **Alia** ut per de pa. dicit in. iij. Et tho. in. iij. potus etiam ante et post non soluit ieiunium nisi in fraude fiat. **R**espondeo autem dicitur quod potus nec ante nec post soluit: illud intelligo dicit per. quoniam non constituitur ex illis quod consueverunt sumi in cibum ut potus ceruicie. **R**espondeo autem potus constituitur ex illis quod consueverunt sumi in cibum ut amigdolatium brodium et huiusmodi quod etiam ante in cibum sumuntur. secus forte est ut in purreta. hoc ille. et albi. li. de quatuor co. eius tenet quod potus ante prandium huiusmodi soluit ieiunium. In nocturno tenet quod non propter consuetudinem per de pa. vbi prius addit. **S**i quis non propter famem vel voluptatem sed timore ne deficiat per inanitate sic aut purretam aut aliquid huiusmodi prohiberet per modum medicine: sic non est fractum ieiunium. **S**exto debet ieiunare locum et terram

Capitulum

Septimum

considerare in qua forte vult ieiunium soluere. **U**nde dicit per de pa. vbi prius. **S**i consuetudo est in aliqua dyocesi quod ieiunetur certo die: illi de dyocesi tenentur ieiunare sic et tenentur si episcopus indicet. **R**atio quia consuetudo rationabilis et prescripta obligat. di. xij. c. illa. **E**t hoc intelligo. quo ad indigenas non autem sic faciunt consuetudines ribaldi et malicie; plures sunt numero qui nec cetera ieiunia observant quod non est consuetudo ratione obligata. sed corruptela. **A**liegene vero si veniunt animo in habitam diligantur et ieiunio consuetudinario sicut a scripto hoc per. **S**i autem solus transierit per terram: tutissimum est ut servaret ieiunia terre prope et aliene. **E**t hinc presertim doctores tenentur servare ieiunia proprie terre in alienis locis. **E**t si ieiunia consuetudinaria aliene terre quam pertransierit ieiunare non debent: tamen tenentur non scandalisare bis comedendo. vnde publice non debet bis comedere. **I**deo. i. cor. viij. **S**i esca scandalisat fratrem meum dicit apostolus non manducabo carnes in eternum. **A**d illud est illud quod habet di. xij. **I**lla vbi **A**ugustinus interrogavit per matrem beatum **A**mbr. **Q**ui respondit **C**um romam viro sabbato ieiunio. cum mediolani sum non ieiuno. **S**ic et tu ad quacumque

Sextum Preceptum

etiam veneris. et? more serua
 si cuiq; non vis ee scandalum.
 nec queq; tibi ex q; fut verus
Cu fueris rome romano viu
 to more. **Cu** fueris alibi. vnito
 sicut ibi. **Sextimo** deb; a ieu
 nante inspici tps. **Na** fm thō.
 in summa: die dnica ieiunare nō
 couenit. qz dies est leticie. **Vn**
 si quis tuc ieiunatz: con osue
 tudinem populi xpiani facerz
 q; p lege fm **Aug?**. habēda ē
Addit bonauen. li. de euangeli
 ca perfectio e. nisi valitudo ali
 ud requirat. vel familiais insti
 ctus spū sancti aliud requiāt
 pe. pa. 7 thō. dicūt. q; etiam in
 festo natiuitatis dñi quis ieu
 nare pōt ut pat; in multis reli
 giomb;. **Et** qui vniuersi. pl
 tunc tenentur. **Que** dicta sunt
 de ieiunio i aliena terra suādo.
 etiam intelligēda sūt de absti
 nentia a carmb; vel lacticijs
 ne scādaliset q; s. **Vn** extra de
 obf. Je. ca. **Explicai.** d; q; in fe
 sto natiuitatis xpī si i sexta fe
 ria venit a carmbus abstinere
 tenētur qui ad hoc obligāt
 wto vel regulari obseruācia.
Et q; etiam hñ nō sunt repbē
 dendi q; pro tunc ob deuocōez
 vluerint abstinere

Capitulum Octauum.

Ed adhuc queis q; te
 neātur ieiunae. 7 quā
 do in ieiunio dispēsa

Capitulum Octauum

ri possit. a q; s. **Vbi** nōndū a
 fm dur. thō. 7 pe. de pal. q; nul
 lus auctoritate sua d; soluere
 ieiunū. qz null⁹ est iudex i sua
 cā. si como de pōt habere recur
 sum ad superiozem suū. **Et** fm
 hosti. nō sufficit licentia simpli
 cis sacerdotis. si pōt hñ episco
 pus. **Alias** si non pōt omode
 habet epūs: pōt curatus dispē
 sare. **Tñ** i summa thō. addit.
In talibus recurrendū est ad
 supiois dispensacōem. nisi for
 te vbi ita cōsuetum ē q; ex hoc
 ipō q; plati dissimulat. annue
 re videtur. **Sūt** aut quq; b
 cause principales. racōnabiles
 a legitime apē quas pōt q; s
 dispensare in ieiunio. vel in pre
 ueniendo horā. vel i comedēdo
 aliū cibum. q; ieiunātes forte
 p tunc comedāt. **Et** sunt **Etas.**
 infirmitas. necessitas. labor. a
 ministeriū. **Prima** cā est **Etas.**
Vnde fm thō. vsq; ad finem
 xxi. anni non tenētur ieiunae
 iuuenes. q; idigēt ut plurimū
 ante illud tps de nut mēto. du
 plici de cā. vic; ut nutriantur
 7 etiā ut crescāt. **Tamen** infra
 predictū tps decens est ut ad
 aliquā abstinētiā se exerceant
 plus a min⁹ fm modū sue eta
 tis. **Sed** q; q; to ad terminū p
 dictum appropiquatur: tñto
 virt⁹ nature magis roboratur.
 a augmentum tardis pcedit.